

Jaume Clotet & David de Montserrat, *Lliures o morts*, Barcelona, Columna, 2012

És cert que Ermengol Amill és una persona que reuneix totes les condicions per esdevenir el protagonista d'una novel·la; en ell es donen cita les característiques romàntiques d'un cavaller d'amors adolorits, el coratge i la decisió d'un heroi guerrer, l'amor per la pàtria amenaçada i sotmesa, la capacitat de servei a un ideal i la fidelitat als senyors legítimament escollits.

Nasqué a Bonestarré (La Vall de Cardós), al Pallars Sobirà cap al 1665 i morí a Crotona (Nàpols) el 1718 segons algunes fonts o el 1735 segons d'altres. El seu matrimoni no fou feliç, era un matrimoni de conveniència que tingué un final tràgic. La seva dona, Eulàlia d'Estaon, es suïcida poques hores després del casament. És difícil saber els seus sentiments, el cert és que aquest esdeveniment tingué una forta empremta en la seva vida sentimental. No li faltaren dones ni relacions amoroses, però, decebut sens dubte per la seva primera experiència, mai no voler tornar-se a casar. Va cursar estudis a Tarragona i fou un temps mestre a Agullana (Girona) per seguir poc després la carrera militar. Després de l'Aixecament Militar Austriacista esdevingué coronel d'un regiment de Fusellers de Muntanya, anomenat Regiment de Fusellers Voluntaris "Sant Raimon de Penyafort". El seu paper l'Onze de setembre de 1714 fou molt destacat. Partidari de la guerra a ultrança, després de la capitulació de Barcelona, escapa a Àustria on continuà lluitant. És un home que es caracteritza per una gran capacitat d'organització i de lideratge, expert en la guerra irregular i en l'espionatge, cruel, inflexible i despietat amb els seus enemics. Lluità contra els Turcs, fou fet presoner i torturat. Se l'anomenà Governador del castell de Cotrona al Regne de Nàpols on morí, fidel als Àustria, i fent honor a la seva vida plena de lluita, de coratge i intuïció militar.

Aquest és "l'heroi oblidat del 1714", com diu un subtítol del llibre, que Jaume Clotet, periodista e historiador, nascut a Barcelona el 1974 i David de Montserrat, periodista, nascut a Girona el 1972 han triat per protagonitzar el seu llibre *Lliures o morts* que dimarts, dia 4 de setembre, sortí a la venda per commemorar d'una certa manera l'aniversari de l'Onze de Setembre.

No es la primera vegada que aquest heroi és objecte d'una història novel·lada ja Lluís Pujal havia publicat el 1984 una obra entorn de la seva persona². Tanmateix la nova versió ens ofereix com promet la publicitat que acompanya la difusió de l'obra, un relat d' "amor, venjança, traïció, hipocresia, desconsol, coratge i amistat" amb la Guerra de Successió com teló de fons. Però sobre tot, el llibre, a través d'aquest personatge, és una exaltació del

² Lluís Pujal i Carrera, *Ermengol Amill, heroi de la guerra de Successió*.

RESSENYES

paper de Catalunya en el món , de la seva força i de la seva fidelitat a l'esperit d'independència i llibertat, com molt bé ho assenyalen dos dels exergues del llibre, de Voltaire i de Quevedo, que posen l'accent en la identitat catalana:

Catalunya és un dels països més fèrtils de la terra...
Catalunya pot sortir-se'n sense comptar amb l'univers,
però els seus veïns no se'n poden sortir sense Catalunya.
Voltaire, escriptor i filòsof (1694-1778).

En tanto en Cataluña quedase un solo catalán
y piedras en los campos desiertos,
hemos de tener enemigo y guerra.
Francisco de Quevedo, escriptor (1580-1645).

Lectura patriòtica, adequada a la commemoració però sobre tot plena d'actualitat en aquests temps difícils que ens toca viure.

Àngels Santa

